

รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
A Model of New Normal Learning Management in Schools Under
Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2

สุรารักษ์ คงอินทร์^{1*} เชิดศักดิ์ ศรีสง่าชัย²
Surarak Khong-In^{1*} Cherdsak Srisangachai²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการรูปแบบ 2) สร้างและตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบ 3) ประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
 2. ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่ 2) ด้านการบริหารหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการพัฒนาครู 5) ด้านการประเมินผลในการศึกษาแบบฐานวิถีชีวิตใหม่ 6) ด้านการรับฟังเสียงสะท้อนจากครูผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน
 3. รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการ 4) แนวทางการประเมิน
 4. ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
- คำสำคัญ:** รูปแบบ, การบริหารจัดการเรียนรู้, ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the current conditions, the needs of a model 2) to develop a model 3) to evaluate the development of a model of new normal learning management in schools under Khon Kaen primary educational service area office 2. The samples were 302 teachers in schools under Khon Kaen primary educational service area office 2, in the 2023 academic Year. by a Simple random sampling. The research instrument was a current condition questionnaire. Desired conditions: interview form, focus group discussion form, and an assessment of the suitability and feasibility of the approach Statistics used in the research include frequency, percentage, mean, standard deviation and the index of essential needs.

^{1,2} สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

^{1,2} Educational Administration, Sripatum University Khonkaen

* Corresponding Author E-mail: surarak.th2527@gmail.com

The results of this research found that:

1. Currently the needs of new normal learning management in schools under Khon Kaen primary educational service area office 2 are moderate. Desirable conditions for the whole, it was found that all elements were the highest in order of average.

2. Order of need for new normal learning management in schools under Khon Kaen primary educational service area office 2. Order of need from too little as follows: 1) new resource management based on new priorities 2) curriculum management 3) learning management 4) teacher development 5) in evaluation components in the new normal learning 6) listen to the feedback from teachers, parents, students, and the community.

3. The model of New Normal Learning Management in Schools under Khon Kaen Primary educational service office 2, composed of four elements: 1) principles and concepts 2) the purpose of the model 3) methods 4) assessment guidelines.

4. The overall evaluation of suitability, feasibility, and effectiveness is at the highest level.

Keywords: Model, Learning management, New normal in schools

บทนำ

สืบเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างต่อเนื่องทั่วโลก ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการพัฒนาประเทศในด้านการศึกษา ส่งผลให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปรับตัว ปรับบทบาท และปรับรูปแบบวิธีการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์โควิด-19 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) เมื่อวิกฤตการณ์สถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เริ่มคลี่คลายลง “วิถีใหม่” หรือ “New Normal” ที่จะตามมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และความสมดุลเพื่อให้บริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ (นิชา พิทยาพงศกร, 2563) โดยสร้างเสริมปรับวิถีการดำรงชีวิตแบบใหม่ มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขอนามัย การศึกษาเล่าเรียน ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความปรกติใหม่ ๆ จนในที่สุด เมื่อเวลาผ่านไปจนทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปรกติของผู้คนในสังคม (มาลี บุญศิริพันธ์, 2566)

จากแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 มีแผนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ที่หลากหลาย รวมถึงแนวโน้มของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับการพัฒนาของประเทศ สอดรับกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การยกระดับคุณภาพโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ เร่งแก้ปัญหาภาวะการถดถอยของการเรียนรู้จากการแพร่ระบาดของโควิด-19 รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี ในการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ (New normal) และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next normal)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 เพื่อนำไปสู่การเสนอแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ได้รูปแบบวิธีการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาใช้เทคโนโลยีในการออกแบบการสอน การจัดทำสื่อการสอน การพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ให้ประสานสอดคล้องกันและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกัน ภายใต้สถานการณ์ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ให้มีความพร้อมทั้งสังคมปัจจุบันและสอดคล้องกับอนาคตรวมทั้งช่วยส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบยืนยันความเหมาะสม ของรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) โดยดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการของการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2

1.1 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 โดยการสังเคราะห์เอกสาร

ประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาครู องค์ประกอบที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่ องค์ประกอบที่ 5 การรับฟังเสียงสะท้อนจากครูผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน และองค์ประกอบที่ 6 การประเมินผลในการศึกษาแบบฐานวิถีชีวิตใหม่

1.2 ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารจัดการการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ดังนี้

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู โรงเรียนจำนวน 208 โรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,395 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 302 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบประชากรกับตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการสร้างเครื่องมือ

2.1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการ

จัดการเรียนรู้คุณฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1961)

2.2) การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ 1) ศึกษาค้นคว้าแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้คุณฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีโครงสร้างและเนื้อหาที่สอดคล้อง มาสร้างเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ โดยยึดวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์เป็นหลัก 2) ผู้วิจัยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาแล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ 3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมและความชัดเจนของข้อคำถาม ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยวิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาใช้เทคนิค IOC (Index of item-objective congruence) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.94 4) นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 5) นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 30 ฉบับ จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน ครู จำนวน 15 คน แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ตามวิธี Item Total Correlation มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1984) ใช้เกณฑ์ที่กำหนดคือตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.974

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 การขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2) ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม ไปยังโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ผ่านช่องทางออนไลน์จดหมายอิเล็กทรอนิกส์และให้กลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามในรูปแบบของกูเกิลฟอร์ม (Google form) ผ่านลิงค์ และคิวอาร์โค้ด (QR code) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 302 คน

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need assessment) โดยนำข้อมูลจากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority needs index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ โดยการคำนวณ PNImodified

1.3 ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้คุณฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ดังนี้

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้บริหารและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่มีการจัดการเรียนรู้คุณฐานวิถีชีวิตใหม่เป็นเลิศ จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best practice) จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนสวสดี 2) โรงเรียนบ้านไผ่ประถมศึกษา 3) โรงเรียนบ้านห้วยแกดอนหัน หนองหญ้าม้า โรงเรียนละ 2 คน ได้จำนวน 6 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการสร้างเครื่องมือ

2.1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะเป็นแบบเติมข้อความ ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2

2.2) การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ นำร่างแบบสัมภาษณ์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม และการใช้ภาษา แกไขแบบสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น เพื่อนำไปส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในสถานศึกษา

3.2) ผู้วิจัยดำเนินการส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาด้วยตนเอง และส่งผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และนัดหมายวันสัมภาษณ์

3.3) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์พร้อมทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็นดำเนินการ

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผลการศึกษารูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 มาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2

2. ระยะที่ 2 การสร้าง และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2

2.1 ขั้นตอนที่ 1 การยกร่างรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ดำเนินการดังนี้ 1) ผู้วิจัยนำข้อมูลองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 มายกร่างรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาครู องค์ประกอบที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่ องค์ประกอบที่ 5 การรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน และองค์ประกอบที่ 6 การประเมินผลในการศึกษาแบบฐานวิถีชีวิตใหม่ 2) ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา 3) ผู้วิจัยปรับปรุง แก้ไข ร่างรูปแบบตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา 4) จัดพิมพ์ร่างรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 เพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมต่อไป

2.2 ขั้นตอนที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 การดำเนินการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 โดยวิธีการสนทนา (Focus group discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้คุณฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการสร้างเครื่องมือ

2.1) ร่างรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้คุณฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2

2.2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีวิธีการสร้าง ดังนี้ วิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบเพื่อกำหนดเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) 1) สร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มให้อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 หลักการและแนวคิด องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 วิธีดำเนินการ องค์ประกอบที่ 4 แนวการประเมินรูปแบบ 2) นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไข 3) จัดพิมพ์แบบบันทึกการสนทนากลุ่มฉบับสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น เพื่อนำไปส่งถึงผู้ทรงคุณวุฒิในการขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

3.2) ผู้วิจัยส่งหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มพร้อมทั้งเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิก่อนล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน เอกสารประกอบด้วย 1) โครงร่างวิทยานิพนธ์ 2) ร่างรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้คุณฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 3) แบบบันทึกจากการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ

3.3) ผู้วิจัยจะประสานผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้ง เพื่อแจ้งและยืนยันการให้ความอนุเคราะห์ร่วมสนทนากลุ่ม รวมทั้งจัดเตรียมสถานที่ หรือทาง Online ผ่านระบบ Zoom และบุคลากรในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึกการสนทนา รวมทั้งจัดเตรียมอุปกรณ์การบันทึกเสียง

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content analysis) โดยการนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ และฉันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบ

2.3 ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้คุณฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน (ชุดเดิม) โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการสร้างเครื่องมือ แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้คุณฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1) ผู้วิจัยนำรายละเอียดของรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้คุณฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 มากำหนดเป็นข้อคำถาม แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

1.2) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.3) จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบการบริหารการจัดการ เรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการส่งเครื่องมือเพื่อวิจัยประกอบด้วยรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พร้อมแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลาในการรับแบบสอบถาม

3) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. ระยะที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารการจัดการ เรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 18 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ปีการศึกษา 2566 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการสร้างเครื่องมือ แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบโดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ผู้วิจัยนำรายละเอียดของรูปแบบมากำหนดเป็นข้อคำถาม แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

2) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3) จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบการบริหารการจัดการ เรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 การขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม ไปยังโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผ่านช่องทางออนไลน์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และให้กลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามในรูปแบบของกูเกิลฟอร์ม (Google form) ผ่านลิงค์ และคิวอาร์โค้ด (QR code) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2) แปลความหมายของความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในแต่ละด้าน

ผลการวิจัย

1. ผลศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ปรากฏดังนี้

1.1. สภาพความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ตามกรอบแนวคิดการบริหารการจัดการเรียนรู้ ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกองค์ประกอบ โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผลในการศึกษาแบบฐานวิถีชีวิตใหม่ ด้านการรับ ฟังเสียงสะท้อนจากครูผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน ด้านการพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้าน การบริหารหลักสูตร และด้านการบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่ สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่ ด้านการพัฒนาครู ด้านการประเมินผลใน การศึกษาแบบฐานวิถีชีวิตใหม่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการรับฟังเสียง สะท้อนจากครูผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน

1.2 ลำดับความสำคัญของการบริหารจัดการการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจาก มากไปหาน้อยได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่ ลำดับที่ 2 ด้าน การบริหารหลักสูตร ลำดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาครู ลำดับที่ 5 ด้านการ ประเมินผลในการศึกษาแบบฐานวิถีชีวิตใหม่ และลำดับที่ 6 ด้านการรับฟังเสียงสะท้อนจากครูผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน ตามลำดับ

2. รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการของการบริหารจัดการการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการบริหาร หลักสูตร มี 4 วิธีดำเนินการ ด้านการจัดการเรียนการสอน มี 5 วิธีดำเนินการ ด้านการพัฒนาครู มี 5 วิธีดำเนินการ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่ มี 5 วิธีดำเนินการ ด้านการรับ ฟังเสียงสะท้อนจากครูผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน มี 5 วิธีดำเนินการ และด้านการประเมินผลในการศึกษา แบบฐานวิถีชีวิตใหม่ มี 6 วิธีดำเนินการ 4) แนวทางการประเมิน

3. ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ผลการวิจัยสรุปว่า

1.1. สภาพความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ตามกรอบแนวคิดการบริหารการจัดการเรียนรู้

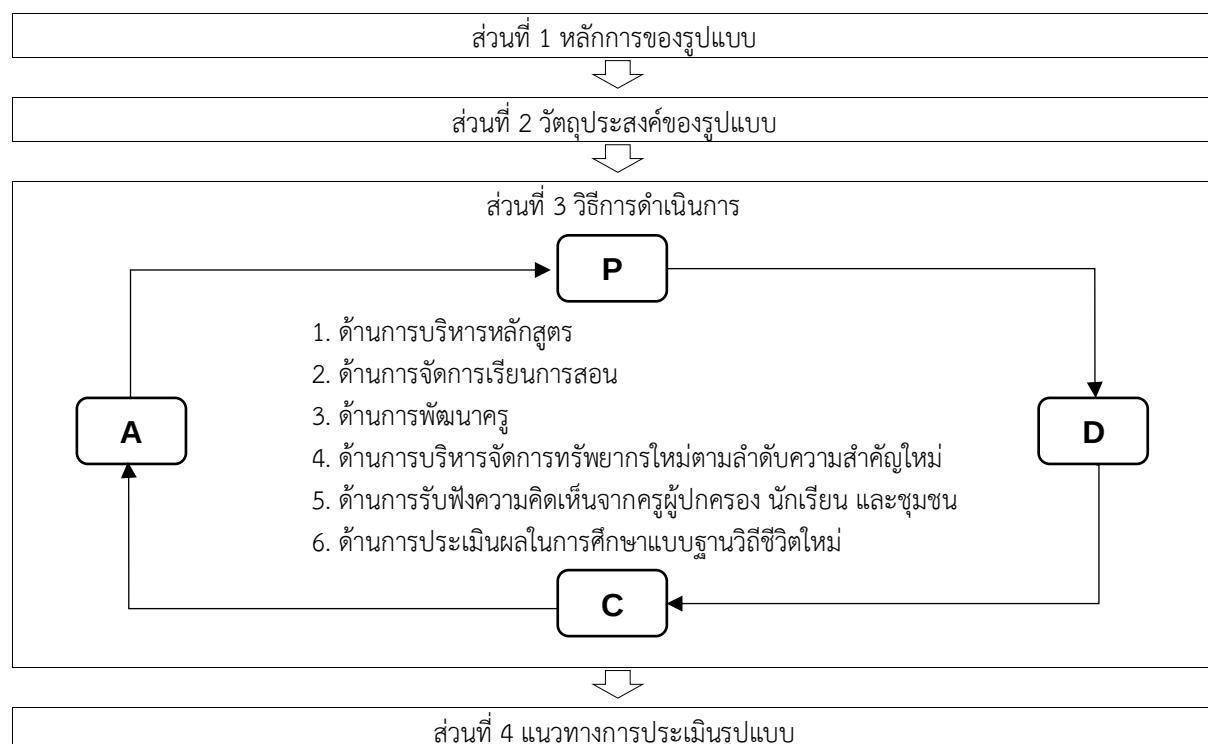
ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกองค์ประกอบ สอดคล้องกับ ภูษิมา ภิญญินวัฒน์ (2563) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนววิถีชีวิตใหม่ มาตราการเรียนรู้อย่างไทยไม่ควรปรับแค่กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน แต่ต้องปรับใหญ่ทั้งระบบการเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกันและเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของเด็ก มีการประเมินผลในการศึกษาแบบฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อยกระดับ การประเมินเพื่อการพัฒนา เพื่อไม่ให้เด็กเสียโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ บุญภักดี (2563) ได้ทำการศึกษากิจการประเมินการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่ สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย พบว่าประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่มีความเหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์และสามารถจึงจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เครื่องมือดิจิทัล (Digital Devices) แบบต่าง ๆ ที่สามารถนำความประยุต์ต่อยอดความรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการจัดการเรียนรู้อยู่ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับ ไพศาล สุวรรณน้อย (2563) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่เป็นการใช้ทรัพยากรที่แตกต่างกันตามความต้องการในการเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมของตนเอง เมื่อแต่ละคนต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่บ้านด้วยตนเองความพร้อมของอุปกรณ์และระบบการสื่อสารผ่านเครือข่ายเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้ เพราะส่งผลถึงโอกาสการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ของแต่ละคนที่แตกต่างกันไปในแต่ละครอบครัว และสอดคล้องกับ ฐิณพัชร์ บุญเกตุ (2565) ได้กล่าวว่า บริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่ เป็นการจัดแหล่งทรัพยากรในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้มากที่สุดให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์ได้จริงและเกิดประสิทธิภาพมากที่สุดจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นส่งเสริมพัฒนาความรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ลงทุนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนออนไลน์ที่จำเป็น ต้องมีการลงทุนในด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จะทำให้การเรียนการสอนออนไลน์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ลำดับความสำคัญของการบริหารการจัดการเรียนรู้อยู่ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่ ลำดับที่ 2 ด้านการบริหารหลักสูตร ลำดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาครู ลำดับที่ 5 ด้านการประเมินผลในการศึกษาแบบฐานวิถีชีวิตใหม่ และลำดับที่ 6 ด้านการรับฟังเสียงสะท้อนจากครูผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ตามลำดับ สอดคล้องกับ พิชราภรณ์ ดวงชื่น (2563) กล่าวว่า การลงทุนในเรื่องของการพัฒนาการปรับระบบการทำงาน หากพิจารณาหลักสำคัญของการปรับการทำงานในระบบการศึกษาไปสู่แบบแผนในการสร้างการเรียนรู้และการอยู่รอดใหม่ในปัจจุบัน โดยต้องมีปฏิสัมพันธ์ ฟังพาสรรหาแหล่งความรู้ ประสบการณ์ การมีงานทำในบริบทใหม่ และเชื่อมกับการสื่อสารยุคใหม่ และสอดคล้องกับ เทียน ทองแก้ว (2563) กล่าวว่า การบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่ เป็นการสอนในระบบออนไลน์ร่วมกับใช้ระบบตัวต่อมาช่วยเสริมการเรียนรู้ด้วย ทรัพยากรใหม่เครื่องมือของครู เครื่องมือของนักเรียน การกำกับติดตามและการประเมินผล อาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามากขึ้น ครูหรือผู้บริหาร รวมทั้งสถาบันผลิตครู อาจต้องพิจารณาใช้การเรียนการสอนทางไกลจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์-DLTV เสริมจุดอ่อน หรือวิธีการอย่างอื่นเพิ่มเติมในการบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญ

2. รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้อยู่ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและแนวคิด

2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการของการบริหารจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการบริหารหลักสูตร มี 4 วิธีดำเนินการ ด้านการจัดการเรียนการสอน มี 5 วิธีดำเนินการ ด้านการพัฒนาครู มี 5 วิธีดำเนินการ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่ มี 5 วิธีดำเนินการ ด้านการรับฟังเสียงสะท้อนจากครูผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน มี 5 วิธีดำเนินการ และด้านการประเมินผลในการศึกษาแบบฐานวิถีชีวิตใหม่ มี 6 วิธีดำเนินการ 4) แนวทางการประเมิน สอดคล้องกับ พัชรภรณ์ ดวงชื่น (2563) ที่กล่าวว่า การศึกษาจะออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างไรให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องหาวิธีการในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการขับเคลื่อนจัดการเรียนรู้ภายใต้ความปกติใหม่ (New normal) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา นิยมภา (2564) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่สู่คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ นโยบายเชิงรุก โครงสร้างองค์กรแบบยืดหยุ่น ระบบปฏิบัติงานแนวใหม่ พัฒนาหลักสูตรแบบพลิกผัน จัดการเรียนรู้อิงบริบท และประเมินผลแบบสหวิถี ส่วนคุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ความสามารถในการปรับตัว การบรรลุเป้าหมายในสถานการณ์พลิกผัน คุณภาพของผู้เรียนในบริบทที่เปลี่ยนแปลง ความพึงพอใจของหุ้นส่วน 2) รูปแบบที่พัฒนาเรียกว่า PSPACE Model ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ (1) มโนทัศน์การบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่ 3 ด้าน (2) แนวทางการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่ 6 ด้าน และ (3) เงื่อนไขความสำเร็จการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่ 4 ด้าน 3) ผลการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า PSPACE Model มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ตามการทบทวนวรรณกรรมที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้นมาใหม่ ซึ่งหน่วยงานทั้งสถานศึกษาภาครัฐและเอกชน สามารถนำผลงานการวิจัยไปปรับใช้กับบริบทของสถานศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีการวางแผนการดำเนินการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาด้านการบริหารหลักสูตร กำหนดทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา และต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิตใหม่ (New normal) เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างจริงจัง

1.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาจะต้องได้รับข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นจากหลายเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อปรับการบริหารการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ออกแบบการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยใช้เครื่องมือดิจิทัล (Digital devices)

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

2.1 ควรให้มีการวิจัยตรวจสอบการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง หาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพล เพื่อการพัฒนาอย่างตรงจุดในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 ควรศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในสถานศึกษา สังกัดอื่น ๆ เพื่อตรวจสอบความสำคัญของรูปแบบในแต่ละสังกัด ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ แล้วนำผลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนารูปแบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพัชร์ บุญเกตุ. (2565). การบริหารการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(8), 69-80. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/249149>
- ณิชา พิทยาพงศกร. (2563, 14 พฤษภาคม). *New Normal ของการศึกษาไทยคืออะไร เมื่อการเรียนทางไกลไม่ใช่คำตอบ*. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). <https://tdri.or.th/2020/05/desirable-new-normal-for-thailand-education>
- เทือน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19. *ครูสภาวิทยาทจารย์*, 1(2), 1-10. <https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/witayajarnjournal/article/view/241830>
- บุญชม ศรีสะอาด (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่10). สุวีริยาสาส์น.
- พงษ์ศักดิ์ บุญภักดี. (2563). การประเมินการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่ สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย. *วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ* 3, 4(8), 39-54. https://so01.tci-thaijo.org/index.php/TVETJournal_IVEN3/article/view/244928
- พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. *วารสารศิลปการจัดการ*, 4(3), 783-795. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jam/article/view/243660>
- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2563). *ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่*. บุ๊คพอยท์.

- ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์. (2563, 7 พฤษภาคม). จัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19: จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). <https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic>
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2563, 6 พฤษภาคม). รู้จัก "New Normal" ฉบับราชบัณฑิตยสภา. ไทยพีบีเอส. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/292126>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). รูปแบบการจัดการเรียนรู้ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มโดยการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน. สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา.
- อัจฉรา นิยมมาภา. (2564). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่สู่คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 14(2), 178-195. https://so05.tci-thaijo.org/index.php/edjour_stou/article/view/253277
- Cronbach, L. J. (1984). *Essentials of Psychological Tests* (4th ed.). Harper & Row Publishers.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1961). *The Human Organization*. McGraw-Hill.

